הלכה · משנה תורה · מפרשים · מלאכת שלמה · ספר הפלאה

מלאכת שלמה על משנה תורה, הלכות שבועות

רבי שלמה חכים

ספריית אור ברסלב · or-breslev.co.il

מלאכת שלמה על משנה תורה, הלכות שבועות

רבי שלמה חכים

מקור הטקסט: ספריא · רישיון: לפי המהדורה: נחלת הכלל או Creative Commons

התכנים שלפניכם נאספו, מוינו, סוננו ונערכו בעמל רב ובמסירות על ידי צוות פרויקט 'אוצריא' (otzaria.org).

לקריאה באתר, עם המפרשים והמקורות ליד כל שורה: https://or-breslev.co.il/library/מלאכת-שלמה-על-משנה-תורה-הלכות-שבועות/
הקובץ נוצר ב־21 בנובמבר 2026 מגרסה 39-202611200317v של הספרייה.

תוכן העניינים

פרק ב 4
הלכה יד 4
פרק ה 9
הלכה יח 9
פרק ו 10
הלכה יז 10

פרק ב

הלכה יד

גמר בלבו שלא לאכול פת חיטין ונשבע שלא יאכל פת סתם אסור בפת חיטין שפת חיטין פת שמה. עיקר דין זה הוא בפ' שבועות שתים (שבועות דף כ"ו) אמר שמואל גמר בלבו צריך להוציא בשפתיו שנאמר לבטא בשפתים ופרכינן עליה דשמואל מדתניא בשפתים ולא בלב גמר בלבו מנין ת"ל וכו' ופרקינן אמר רב ששת תריץ ואימא הכי בשפתים ולא שגמר בלבו להוציא פת חיטין והוציא פת שעורין גמר בלבו להוציא פת חיטין והוציא פת סתם מנין ת"ל לכל אשר יבטא האדם ע"כ וכן פסק הרא"ש והטור ביו"ד סי' ר"י וז"ל אין הנדר חל עד שיוציא בשפתיו ויהיה פיו ולבו שוים לפיכך היה בלבו לדור מפת חיטין והוציא בשפתיו פת שעורין מותר בשניהם אבל אם היה בלבו פת חיטין והוציא בשפתיו פת סתם אסור בשל חיטין לבד שהוא נקרא פת סתם ע"כ וכתב מרן ב"י ז"ל וזה לשונו ונראה דדוקא בגמר בלבו להוציא פת חיטין והוציא פת סתם הוא דאמרינן דלא מיתסר אלא בפת חיטין משום דסתם פת דחיטין הוא אבל גמר בלבו להוציא פת שעורין והוציא פת סתם לא אמרי' דלא מיתסר אלא בפת שעורין דהא סתם פת לאו דשעורין הוא דאל"כ לשמועינן ברייתא בגמר בלבו להוציא פת שעורין וכו' וכ"ש בגמר להוציא פת חיטין אבל לא משמע כן מדברי הרמב"ם והרא"ש ז"ל שהרי לא נתנו טעם משום דסתם פת דחיטין הוא אלא משום דפת חיטין פת שמה והאי טעמא שייך בכל המינים שנעשה מהם פת וצ"ע ומרן החבי"ב בשיירי [כנה"ג] יו"ד בהגהות ב"י אות ו' כתב על דברי מרן ב"י וז"ל אמר המאסף נראה דמהר"י בן לב והמחבר פליגי שלדעת מהר"י בן לב הוציא פת סתם ואמר שנתכוון לפת שעורין אסור בשניהם ולדעת המחבר אסור בפת חיטין ולא בפת שעורין ומיהו אפשר לפרש דמ"ש רבינו המחבר דלא מיתסר בפת שעורין אין כונתו לומר לא מיתסר כלל אלא כונתו לומר לא מיתסר בשעורין לחודיה אלא אף בפת חיטין וכו' יעו"ש.

ולענ"ד הדברים הללו לא זכיתי להבינם במ"ש דרבינו המחבר ומהריב"ל פליגי והרואה יראה דסברתם צדקו יחדיו שכן כתב רבינו אבל גמר בלבו להוציא פת שעורין לא אמרינן דלא מיתסר אלא בפת שעורין דהא סתם פת לאו דשעורין הוא והשתא מדקאמר אלא משמע דהכונה לומר דאסור אף בפת חיטין וכמבואר וא"כ מהריב"ל נמי הכי דייקא עוד כתב הרב ז"ל ומיהו אפשר דמ"ש רבינו המחבר לא מיתסר אין כונתו לא מיתסר כלל אלא וכו' ובודאי דכונתו היא לא מיתסר כלל בשעורין אבל בחיטין מיהא מיתסר דהא איהו גופיה קאמר קודם לכן דלדעת מרן ב"י דלא מיתסר היינו לשעורים אבל לא

לפוטרו מכל וכל.

עוד כתב שם וז"ל אלא שאם זה היתה כונתו לא הכריח כלום מדלא נקט הברייתא נתכוון להוציא פת שעורים וכו' וכ"ש במתכוון לפת חיטין וכו' ולפי האמור אין מכאן הכרח דלא נקט הברייתא פת שעורי' משום דבחלוקה זו אסור בשניהם אבל בנתכוון להוציא פת חיטין אינו אסור אלא בפת חיטין לחודיה ע"כ. ודברי הרב ז"ל נפלאו ממני דההכרח שהכריח מרן ב"י נראה בעיני כמין חומר והוא דכונתו לומר דאם איתא דבנתכוון להוציא פת שעורים והוציא פת סתם אסור בפת שעורים ולא בפת חיטין והו"ל כאילו נתכוון להוציא פת חיטין והוציא פת סתם דאינו אסור אלא בפת חיטין ה"נ בנתכוון להוציא פת שעורים והוציא פת סתם אינו אסור אלא בפת שעורים בלבד וא"כ לשמועינן הברייתא בנתכוון להוציא פת שעורים והוציא פת סתם שאינו אסור אלא בפת שעורים אבל בפת חיטין מותר ומעתה לא היה שום הפרש בין נתכוון להוציא פת שעורים לנתכוון להוציא פת חיטין אלא דבנתכוון להוציא פת חיטין והוציא פת סתם הוה אתי במכל שכן דפת חיטין פת שמה ומדלא נקט הברייתא הכי ש"מ דדוקא בנתכוון להוציא פת חיטין והוציא פת סתם אינו אסור אלא בפת חיטין אבל בנתכוון להוציא פת שעורים והוציא פת סתם אסור בין בפת חיטין בין בפת שעורים משום דסתם פת לאו דשעורים הוא ומעתה אין מקום לקושיית הרב דמה שלא נקט הברייתא הכי היינו משום דבחלוקה זאת אסור בשניהם אבל בנתכוון לומר פת חיטין אינו אסור אלא בפת חיטין די"ל דאי נמי נקט הברייתא הכי אכתי לא נשמע דאסור בשניהם אלא דאסור בשעורים לחודיה דומיא בנתכוון לומר פת חיטין והוציא פת סתם דאינו אסור אלא בפת חיטין ה"נ בנתכוון לומר פת שעורים ומדלא נקט הברייתא הכי ש"מ דאסור בין בחיטין בין בשעורים היכא דנתכוון לומר פת שעורים ומשו"ה לא נקט הברייתא הכי ושפיר הכריח מרן הב"י והדבר צריך לי עיון (א"ה עיין למה"ר בס' מראה הגדול דף ל' ע"ד יעו"ש).

עוד הקשה הרב ז"ל וז"ל גם מ"ש רבינו המחבר דדברי הרמב"ם והרא"ש לא משמע הכי איני יודע מה חילוק יש בין לשון התוס' ללשון הרמב"ם והרא"ש דמה שכתבו הם י"ל דפת חיטין פת שמה כלומר פת לחודיה שמיה בלא שום לווי עד כאן. ולענ"ד נראה לי דכי אמרינן סתם פת דחיטין הוא הכוונה לומר דסתם פת דחיטין הוא ובלי שום לווי והו"ל כאילו מפרש להדיא פת חיטין אבל כשאומר דהטעם הוא משום דפת חיטין פת שמה נראה דכונתו לומר דבכלל שאר מיני פת איכא נמי פת חיטין ואמטו להכי האי טעמא נמי שייך לכל מיני פת ובנתכוון להוציא פת שעורים נמי הדין כך ומשו"ה לא משמע כן להדיא בדברי הרמב"ם והרא"ש ז"ל.

וראיתי בס' אורים גדולים דף מ"ח שהקשו למהריב"ל במה שהבין בדברי הטור דבנתכוון לומר פת חיטין והוציא פת סתם הוא דאמרינן דאינו אסור אלא בפת חיטין אבל בנתכוון לומר פת שעורים והוציא פת סתם אסור בין בפת חיטין בין בפת שעורים ועל זה הוקשה לו בדברי הטור קושיא חזקה דלמה לא נאמין אותו ולא יהיה אסור אלא בשל שעורים והלא כשאומר פת חיטין ואמר שנתכוון לפת שעורים מאמינים אותו וכו' והקשה הרב ז"ל וז"ל ואחר המחילה אין כונת הטור כמו שהבין הוא אלא כונתו רצויה שאסור בפת חיטין לפי שפת חיטין נקרא פת סתם ונמצא פיו ולבו שוים אבל אם אמר שבלבו שעורים והוציא בשפתיו פת סתם מותר בכולם לפי שאין פיו ולבו שוים כמו שהתחיל הטור בראש דבריו שכתב אין הנדר חל עד שיוציא בשפתיו ויהיה פיו ולבו שוים לפיכך וכו' ואם פירוש דבריו אלא שיהא אסור בכולם מאי לפיכך דקאמר אלא ודאי כדאמרן ע"כ. ולענ"ד נ"ל דאי משום הא לא איירייא דהאי לפיכך שכתב הטור קאי לנתכוון להוציא פת חיטין והוציא פת שעורים דסמיך ליה וה"ק אין הנדר חל עד שיוציא בשפתיו ויהיה פיו ולבו שוים אבל נתכוון להוציא פת חיטין והוציא פת שעורים מותר בשניהם נתכוון להוציא פת שעורים והוציא פת סתם אסור בשניהם וטעמא הוא כמו שחילק מהריב"ל לבסוף אבל שיהיה הכרח דהאי לפיכך קאי לנתכוון לפת שעורין והוציא פת סתם מנין לנו.

עוד כתב הרב שם וז"ל וכן הבין מרן בב"י שכתב ונראה דדוקא בגמר בלבו להוציא בפיו פת חיטין והוציא פת סתם וכו' עד אבל גמר להוציא פת שעורים והוציא פת סתם לא אמרינן דלא מיתסר אלא בפת שעורים דהא סתם פת לאו דשעורים הוא דאם לא כן לשמועינן ברייתא בגמר בלבו להוציא פת שעורים וכל שכן פת חיטין יעו"ש ואם הבין בכונת הטור כדברי מהריב"ל שאסור בכולם אם היה בלבו פת של שעורים היכי קאמר לשמועינן ברייתא וכו' וכ"ש בפת חיטין דהיכי יליף לה מאשר יבטא האדם הא סתם אסור בכל מיני פת אלא ודאי כדאמרן ודלא כדברי מהריב"ל עכ"ל.

ואחרי המחילה רבה לא הבנתי כונתו דהא הכי הוא דקאמר לשמועינן ברייתא בנתכוון לומר פת שעורים והוציא פת סתם וכ"ש בנתכוון לומר פת חיטין והוציא פת סתם וכמ"ש למעלה על דברי הרב כנה"ג וא"כ שפיר מצינן למימר דמרן ב"י הבין בדברי הטור כמו שהבין מהריב"ל ז"ל ולא ידעתי מהיכן הכריח בדברי מרן ב"י דלא כמהריב"ל עוד הקשה הרב שם וז"ל ותו קשה בדברי מהריב"ל שייחס סברא להטור שאם היה בלבו להוציא פת שעורים והוציא פת סתם דאסור בכולם דמהיכן מפיק לה דהא בגמ' משמע דאי לאו קרא דהדר קאמר לכל אשר יבטא הוה אמינא דכשם כשנתכון להוציא פת חיטין והוציא פת

שעורים מותר ה"נ בנתכוון להוציא פת חיטין והוציא פת סתם מותר בשניהם דהא אין פיו ולבו שוים לזה אתא קרא דאשר יבטא לאשמועינן דאסור בפת חיטין כיון שפת חיטין נקרא פת סתם ונמצא שאין פיו סותר למה שגמר בלבו פת חיטין אבל אם היה בלבו לומר פת שעורים הרי פיו סותר מה שבלבו דפת שעורים לאו פת סתם מיקרי וא"כ מוכרח שיהיה פטור ומותר בשניהם דהא לא מיתרבי מאשר יבטא דהא אינו בכלל הביטוי שיבטא בשפתיו ומהיכא תיתי לן שיהיה אסור בכל פת או בשניהם כדברי מהריב"ל דהא אין פיו ולבו שוים ומקרא דכל אשר יבטא האדם לא משמע מידי וכדאמרן עכ"ל וקשה דא"כ דבנתכוון לומר פת שעורים שיהא מותר אמאי נקט הברייתא בנתכוון לומר פת חיטין והוציא פת סתם לאשמועינן הברייתא בנתכוון להוציא פת שעורים והוציא פת סתם וכ"ש בנתכוון לומר פת חיטין ומדלא נקט הברייתא הכי ש"מ דאינו מותר בשניהם היפך סברתו.

והתוס' בשבועות דף כ"ו ד"ה גמר בלבו הוקשה להם ממתני' דנדרים דף כ"ו דתנן נודרין להרגין ולחרמים ולמוכסין וכו' ותירץ וז"ל וי"ל דהתם איירי בעם הארץ דלא התירו לו אלא גבי אונסין כדי שלא ינהגו קלות ראש בנדרין אבל לתלמיד חכם שרי אפי' שלא במקום אונס וכן מוכח דטעמא הוי משום דלא מהימנינן ליה במה דקאמר שהיה בלבו היום דקאמר לגבי אונסין אפשר משמע אפשר שהיה כדבריו שהיה בלבו היום עכ"ל וכן תירץ בהגהות מיימוני בפ"ב דשבועות וכן נראה מלשון שלטי הגבורים משם ריא"ז והסמ"ג לאוין רל"ח וכ"כ הרא"ם בתשובה סי' ע"ב ומהר"א די ביטון [בשו"ת לחם רב] סי' רכ"ד כולם הסכימו לדעת אחד שיש חילוק בין תלמיד חכם לעם הארץ ובת"ח מיהא מהמנינן ליה במאי דקאמר בלבי היה על כך והוו דברים ועיין להמל"מ בפ"ד מהל' שקלים ה"ו ד"ה ועוד נ"ל וכנראה דאשתמיט ליה כל הנהו רבותא הנ"ל וצריך ישוב.

ודרך אגב ראיתי להרב לא נודע למי בשיטה לקדושין על הא דאמרו בפ"ב דף מ"ט ע"ב ההוא גברא דזבין נכסי אדעתא למיסק לארץ ישראל וכו' שהקשה וז"ל והא קיי"ל גמר בלבו אין צריך להוציא בשפתיו שנאמר כל נדיב לב התם אין דברים שבלב סותרים שום דבר אבל הכא דזבין נכסיו בלא שום תנאי לא אתו דברים ועקרי להו לזביני וכו' עכ"ל ודבריו תמוהים הם בעיני דהא האי דכל לב מוקמינן ליה בקדשים וכדאיתא התם וחולין מקדשים לא גמרינן וכדמשני התם לקושיא שהקשה לשמואל וצריך ישוב.

עוד כתבו התוס' שם וז"ל ואי הוה אמרינן דגבי אונסא אפי' מדירו על דעתו שרי הוה אתי שפיר דבלא אונס אסור אפי' אומר בלבו כדמשמע בסוף פירקין וכו' יעו"ש וראיתי להרב פרח מטה אהרן ח"ב סי' ק"ו שתמה על דברי מהרי"ט ז"ל מדברי התוס' הללו וזה

לשונו אבל לפי דעת הרב דאין חילוק בין מדירו חבירו על דעתו לנודר לבקשתו א"כ לפי מה שכתבתי בהכרח דמיירי מתני' אף במדירו האנס א"כ הוא נודר לבקשת חבירו וא"כ איך כתבו כמסתפקין אי אמרינן דבמקום וכו' הרי הדבר מוכרח לומר כמו שכתבתי ע"כ. ולענ"ד נראה דמצינן למימר דהרב ז"ל ס"ל כרובא דרבוותא דלא שנא מדירו על דעתו או לבקשת חבירו לא מצי לומר בלבי היה על כך אבל לפי דעת התוס' בין נדר מעצמו בין נדר לבקשת חבירו אידי ואידי חד שעורא אית להו ומצי לומר בלבי היה על זה אלא דוקא במדירו על דעתו הוא דאינו יכול לומר בלבי היה על זה משו"ה מספקא להו במדירו חבירו על דעתו ומעתה ליכא הכרח להתוס' לומר דבמדירו על דעתו שרי ומשו"ה מספקא להו.

אלא אי קשיא הוא ממ"ש הוא ז"ל ביו"ד סי' כ"ז וז"ל אי נמי כמ"ש התוס' בפ' שבועות שתים דנודר לבקשת חבירו אינו יכול לומר על דעתי נדרתי דעל דעת חבירו נדר דאם איתא הו"ל לפרושי אלא גבי אונס שאני כיון שמאנסין אותו שלא כדין לא היה יכול לפרש דעל דעתו הוא נשבע יעו"ש. הרי להדיא שכתב הרב ז"ל לדעת התוס' דאפי' לבקשת חבירו אינו יכול לומר בלבי היה כך וכך וא"כ קשה טובא למה אמרו התוס' דמסתפקין והרי הדבר מוכרח לומר. עוד כתב מהרי"ט שם בתירוץ ראשון וז"ל ומ"ש מהר"י קארו ז"ל דתנאי היה בלבי היינו שמוציא בשפתיו בלחש לא משמע כן דבלבי משמע שלא הוציא בשפתיו אבל נראה דתנאי היה בלבי היינו כעין דנודרין להרגין וחרמים ולמוכסין וכו' מפרש בגמ' באומר בלבו היום ומוציא בשפתיו סתם ע"כ יעו"ש. ולענ"ד לא זכיתי להבין דבריו דאיך כתב דבלבי היה לא משמע שהוציא בשפתיו כמ"ש מרן ז"ל דהא כדברי מרן ז"ל כתב הר"ן בפרק כל שעה וז"ל איכא מאן דאמר דלבו לאו דוקא אלא שלא השמיע לאוזן אבל צריך שיוציא בשפתיו דדברים שבלב אינן דברים וכן כתבו התוס' בפ' תמיד נשחט (פסחים דף ס"ג) דמחשבת פיגול אינה אלא עד שיוציא בשפתיו ועיין בפרי חדש או"ח סי' תל"ו ס"ק ג' שהביא כמה ראיות לזה וכ"כ הרא"ש בנדרים דף ע"ז וז"ל ולכך אמר ר"י וצריך שיוציא שיבטל בלב כלומר שיאמר מופר ליך אבל בשפתיו לא יוציא בקול רם כההיא דפ' היה קורא לא יברך ברכת המזון בלבו ואם ברך יצא דהיינו שברך ולא השמיע לאוזנו ע"כ הרי להדיא מכל הני דכתיבנא דס"ל דבלב היינו שהוציא בשפתיו בלחש וא"כ מאי מקשה למרן ז"ל שכתב הכי וצ"ע.

עוד כתב מהרי"ט שם לתרץ מה שהקשה הראב"ד לרבינו והביא דבריו מרן כ"מ בפ"ב דשבועות ותירץ הרב ז"ל דהתם גבי נודרין להרגין ולמוכסין שצריך אונס אבל בלא אונס דברים שבלב אינם דברים משום דהיכא דמוכח דבכל לב נדר לאסור עליו כל פרי דעלמא

משו"ה צריך אונס להיות דברים אבל היכא דלא מוכח אמרינן דברים שבלב הוו דברים והוי כאילו פריש בהדיא וא"כ מ"ש רבינו דמהימן לומר תנאי היה בלבי והוו דברים הוא משום דליכא הוכחה שרוצה בהיפך ומשו"ה מהימן ויש להקשות דא"כ למה כתב רבינו בפי"א מהל' מכירה וז"ל אבל המוכר סתם אע"פ שהיה בלב שמפני כך הוא מוכר אע"פ שמראין הדברים שאינו מוכר אלא לעשות כך וכך ולא נעשה אינו חוזר שהרי לא פירש ודברים שבלב אינם דברים ע"כ הרי שנראה היפך דברי הרב ז"ל ואם נאמר דהתם שאני דלגבי זביני לא אמרינן הכי משום דעקרי לזביני אבל היכא דלא עקר שום דבר אמרינן דמצי לומר בלבי היה על כך הא ודאי א"א הכי דהא גרסינן בכריתות דף י"ב ע"ב א"ר ששת מודה ר' מאיר לחכמים בנזיר טמא שאמרו לו שנים נטמאת והוא אומר לא נטמאתי פטור דאי בעי אמר נשאלתי על נדרי ע"כ. הרי דטעמא הוא משום דמצי לומר נשאלתי על נדרי הא לאו הכי אינו נאמן ואם איתא דטעמא דיכול לומר תנאי היה בלבי והוא משום דלא מעקר שום דבר אמאי אצטריך להאי לישמועינן רבותא אע"ג שלא שאל לחכם כל שהיה תנאי בלבו והוה מהימן לומר כן ומהאי טעמא נפטר ליה ומדלא אמרינן הכי נראה דתנאי היה בלבי לחודיה מהימן לומר דהוו דברים שבלב דברים איברא דאיכא למידק מהא דאמרו בנדרים דף כ"א נדר בחרם ואמר לא נדרתי אלא בחרמו של ים בקרבן ואמר לא נדרתי אלא בקרבן של מלכים ומוקמינן לה בגמ' בתלמיד חכם ומהימן לומר כך וכך היה בלבי הרי דיכול לומר מה שהיה בלבו הא ודאי לא קשיא ולא מידי דהתם שמו של חרם משמע לתרי אנפי חרם גבוה וחרם של ים וכן נמי קרבן ומשו"ה כי אמר לא נדרתי אלא בחרמו של ים מהימן ואינו מעקר שם חרם מעליו אבל כשאומר תנאי היה בלבי הוא מילתא אחריתי ואע"ג דכשאמר תנאי היה בלבי כוונתו לומר כשנדרתי לא נדרתי אלא על תנאי מ"מ התנאי הוא מילתא אחריתי ואינו ממשו של דבר אבל הכא חרם ממשו של דבר הוא כדאמרן ומשו"ה מהימנינן ליה ועיין בס' מחנה אפרים הל' נדרים סי' ה' ודוק.

פרק ה

הלכה יח

נשבע שלא יאכל מצה וכו' ומתוך שחלה שבועתו על שאר ימים חלה על ליל פסח וכו'.

כתב הריב"ש בסי' צ"ח במי שנשבע שלא ישא אשה אחרת עליה דלא הוי נשבע לבטל את המצוה דלא חיילה דהא מיגו דחיילה אזקנה ועקרה וכו' חיילה נמי לשאר נשים דמצי לקיים בהו מצוה פרו ורבו ודמיא למ"ש בירושלמי בפ"ג דשבועות נשבע שלא

לאכול מצה סתם אסור לאכול מצה בליל פסח וכו' יעו"ש. ושמעתי מקשים משם החכם השלם כמוה"ר צמח נר"ו דלמה ליה האי טעמא נימא מיגו דחיילה השבועה לביאות של רשות חיילה נמי על ביאות של מצוה אלו תורף דבריו נר"ו.

ולענ"ד נראה לי דלק"מ והוא כלפי מה שראיתי להרב מהרי"ט ז"ל ח"ב ביו"ד סי' מ"ז שהקשה לדברי הריב"ש ז"ל וז"ל וא"ת אעיקרא דדינא פירכא דעקרה וזקנה ואילונית אסירן נמי למי שאין לו אשה ובנים כאותה ששנינו בפ' ארוסה לא שותות ולא נוטלות כתובה שאסור לקיימן וכו' והו"ל כנשבע שלא לאכול מצת מצוה ובשר חזיר וכאומר שלא ישב בצל סוכה ואשרה ואין לומר מיגו דחיילה על לאחר שישא בת בנים שאין בדבר איסור חיילה נמי קודם דכיון דמ"מ צריך לישא בת בנים הרי נעקרה שבועתו ותו לא חיילה שבועתו אפי' לאחר מכאן דאין לומר דנימא מגו דחיילה לאחר שאכל כזית מצה ולאחר שאכל סעודת סוכה אלא ודאי הא ליתא וי"ל וכו' יעו"ש הרי לך להדיא דכדי שתחול השבועה צריך ליתן ההיתר כגון שבועה שלא ישא עקרה וזקנה וכיוצא כדי שתחול צריך לישא אחת משאר נשים ואי לא נעקרה השבועה וכן נמי גבי מצה בליל פסח כדי שתחול צריך שיאכל בתחילה כזית כדי שתחול השבועה על היותר מכזית ומכיון שנעקרה על כזית הראשון נעקרה לגמרי ה"נ בנשבע על כל הנשים שבעולם וליכא טעמא דמיגו דזקנה ועקרה לא חיילה שבועה במיגו דחיילה אביאות הרשות שאין בהם מצוה חיילה נמי אביאות דמצוה דכיון דהביאה ראשונה היא המצוה וכמו ששנינו בועל בעילת מצוה ופורש וכדי שתחול השבועה אביאות של רשות ובזה תחול נמי אביאות של מצוה צריך להתירו בתחילה וכיון שנעקרה מתחילה לא חיילה וכדברי מהרי"ט ז"ל.

פרק ו

הלכה יז

שבועה שלא אוכל היום וכו'. עיין להרב מחנה אפרים בהל' שבועות סי' ז' שנסתפק במי שנשבע שתי שבועות על ככר אחד אי סגי בהתרה אחת לב' שבועות והביא לשון של רבינו ונשא ונתן בו ולבסוף הביא שראה בשלטי הגבורים דאם נשאל על כולם בבת אחת בהתר אחד סגי לכולם ושכן כתב הרדב"ז ז"ל בסי' צ"ח יעו"ש ותמיהא לי מילתא טובא דאיך לא זכר ש'ר שדין זה הוא מחלוקת עצום דמרן ז"ל ביו"ד סי' רכ"ח סעיף מ"ו הביא תשובת הרמב"ן בסי' רמ"ד וז"ל ומתירין כמה נדרים לאיש אחד אפי' בהיתר אחד וה"מ בנדרים מוחלפים אבל אם נשבע על דבר פעמים שלש צריך התרה לכל אחד ואחד ובבאר היטב ס"ק ע"ו הביא משם מהרלב"ח שכתב דדי בהיתר אחד והרב ז"ל לא הזכיר

מזה כלום וצ"ע (א"ה עיין בתשובות הרשב"ש ז"ל סימן תקמ"ח ובתשובות יכין ובועז ח"א סי' קמ"ז יעו"ש).